

מבנים אלגבריים. 201.1.7031

סתיו 2017. (מרצה: דמיטרי קרנר)

תרגיל בית מס' 6.

(1) (א) להגשה עד 12.12.2017. שאלות להגשה: 1, ה, ח, ט, 2, ד, ז, 3, א, ו, ז. הוכיחו שגרעין של פעולה $G \curvearrowright X$ הינו אוסף של כל איברי G הפועלים על X כהעתק הזהות.

(ב) הוכיחו שגרעין של פעולה הינו תת-חבורה נורמאלית ב G .

(ג) בדיקו שסדר של כל איבר בחבורה נשמר תחת הצמדה. בדקו שכל הצמדה פועלת על תת חבורות (כלומר שולחת תת חבורה לתת חבורה). הוכיחו: $H < G$ הינה תת-חבורה נורמאלית אם"ם כל הצמדה שולחת את H לעצמה.

(ד) ראינו (ת.ב. 2) שכל איבר ב- S_n הינו מכפלה של מחזוריים זרים, $\prod \sigma_\alpha$. בדקו: $\prod (g\sigma_\alpha g^{-1}) = \prod \sigma_\alpha$. בפרט אורכי כל המחזוריים בפירוק נשמרים.

(ה) נגדיר $X_k \subset S_n$ כתת-קבוצה של כל האיברים שהם מחזוריים באורך k . עבור אילו k זאת תת-חבורה? תארו את מחלקת הצמידות של X_k . הסיקו: $\langle X_k \rangle \trianglelefteq S_n$.

(ו) מצאו את כל מחלקות הצמידות של איברים ב S_4 . וודאו את משוואת המחלקות עבור S_4 . עבור כל איבר $g \in S_4$ קבעו את סדר המרכז שלו ב S_4 .

(ז) מיינו את כל תת-חבורות נורמליות של S_4 .

(ח) תארו את מחלקות צמידות של איברים ב $GL_2(\mathbb{C})$. (ניתן להשתמש בחומר של אלגברה 2)

(ט) נקבע $H < G$. איך הצמדה פועלת על המנרמל $N_G(H)$?

(י) עבור כל תת-קבוצה $S \subset G$ ניקח את אוסף כל הקבוצות הצמודות, $S^G := \{g^{-1}Sg \mid g \in G\}$. עבור כל איבר $h \in G$ נגדיר והתאמה $S^G \xrightarrow{\phi_h} S^G$, ע"י $g^{-1}Sg \rightarrow (gh)^{-1}Sgh$. בדקו ש ϕ_h הינה פעולה, והתמאה זאת מגדירה הומומורפיזם $G \rightarrow \text{Sym}(S^G)$. האם ההומומורפיזם הינו חז"ע? על?

(2) אוטומורפיזם של G (automorphism) זה איזומורפיזם של הבורה לעצמה.

(א) נקבע $g \in G$ ונתבונן בפעולות $G \curvearrowright G$ המוגדרות ע"י $(g, x) \rightarrow gx$; $(g, x) \rightarrow xg^{-1}$; $(g, x) \rightarrow gxg^{-1}$. אילו מהן אוטומורפיזמים?

(ב) מתי העתקה $G \ni g \rightarrow g^{-1} \in G$ הינה אוטומורפיזם?

(ג) נניח כי $|G| > 2$. הוכיחו כי ל G קיים אוטומורפיזם לא טריוויאלי.

(ד) נניח כי לחבורה סופית קיים אוטומורפיזם, $\phi \curvearrowright G$, עם נקודת שבת אחת בלבד, כלומר: $\phi(x) = x$ אם $x = e$. נניח בנוסף כי $\phi^2 = Id$. הוכיחו כי G אבלית.

(ה) רמז: הוכיחו כי כל איבר של G ניתן להצגה כ $\phi(x)x^{-1}$. הסיקו מכאן כי $\phi(g) = g^{-1}$ עבור כל $g \in G$.

(ו) תהי G חבורה סופית ונניח שאוטומורפיזם $\phi \curvearrowright G$ שולח יותר מ $\frac{3}{4}$ איברי G להופכי שלהם. הוכיחו: $\phi(g) = g^{-1}$ עבור כל $g \in G$.

(ז) הוכיחו שאוסף האוטומורפיזמים של חבורה הינו גם חבורה (ביחס להרכבת העתקות). הסימון לחבורה זו: $\text{Aut}(G)$.

(ח) חשבו/זהו: $\text{Aut}(\mathbb{Z})$, $\text{Aut}(\mathbb{Z}_n)$, $\text{Aut}(S_3)$.

(3) (א) תהא G חבורה מסדר 36. הוכיחו שקיימת $N \triangleleft G$ מסדר 3 או מסדר 9.

(ב) יהיו $p < q < r$ ראשוניים. הוכיחו שכל חבורה מסדר pqr איננה פשוטה.

(ג) הוכיחו: אם $|G| = p^n$ ו- $H \leq G$ אז $H \leq N_G(H)$ (המנרמל של H). הדרכה: ודאו שצריכים לבדוק רק את המקרה $Z(G) \leq H$. עבורו לחבורות המנה, $\bar{G} = G/Z(G) \leq \bar{H} = H/Z(G)$. קבלו: $\bar{H} \leq N_{\bar{G}}(\bar{H})$. הפעילו אינדוקציה.

(ד) יהי p ראשוני ונניח כי $|G| = p^2$. הוכיחו ש- G אבלית. הכללה: אם $|G| = p^n$ ו $|Z(G)| = p^{n-1}$ אז G אבלית.

(ה) הוכיחו שכל חבורה מסדר 99 היא אבלית. (הוכיחו את קיומה של תת-חבורה נורמאלית, לא טריוויאלית)

(ו) תהא G חבורה סופית, $n = |G|$, $H \leq G$. נסמן $[G : H] = k$. נניח ש $k! \nmid n$. הוכיחו שקיימת $N \triangleleft G$ כך $\{e\} \neq N \leq H$ ש $\phi_g(aH) = gaH$ כאשר $\phi(g) := \phi_g$ המוגדרת ע"י $G \xrightarrow{\phi} \text{Sym}(G/H)$.

(ז) בדקו ש $\ker(\phi) \leq H$ וש $\ker(\phi) \neq \{e\}$.

(ח) נסמן ב $Syl_p(G)$ את קבוצת חבורות p -סילו של G . הוכיחו שאם $P \in Syl_p(G)$ ו- $H \leq G$ כך ש $P \leq H$ אזי $P \in Syl_p(H)$. הראו שהכיוון ההפוך לא בהכרח נכון, כלומר תנו דוגמא לזוג $H < G$ כך שקיימת $P \in Syl_p(H)$ המקיימת: $P \notin Syl_p(G)$.